

ДОВІРА ЯК ЧИННИК ПОДОЛАННЯ КОНФЛІКТІВ У РОМАНТИЧНИХ СТОСУНКАХ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Вступ

Романтичні стосунки сучасної молоді формуються в умовах соціальної нестабільності, високого рівня невизначеності та зростання емоційного навантаження, що підвищує ймовірність виникнення міжособистісних конфліктів. У цьому контексті довіра набуває значення ключового психологічного ресурсу, який визначає здатність партнерів конструктивно взаємодіяти та зберігати емоційну близькість. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю аналізу довіри як чинника подолання конфліктів у романтичних стосунках молоді, де конфлікт часто стає випробуванням психологічної безпеки та стабільності взаємин.

Основні тези

1) У психологічній науці довіра розглядається як складний багатовимірний феномен, що поєднує когнітивні очікування щодо надійності партнера, емоційне переживання безпеки та готовність до відкритості у взаємодії. Як підкреслює Л. А. Лисенко, довіра формується на основі попереднього досвіду міжособистісних відносин і виступає регулятором близькості та взаємної уразливості особистостей у контакті (Лисенко, 2016), визначаючи межі психологічної відкритості у стосунках.

2) Конфлікт у романтичних стосунках є закономірним наслідком зіткнення потреб, цінностей і очікувань партнерів. Водночас його психологічні наслідки залежать не стільки від самого факту конфлікту, скільки від способів його переживання та розв'язання. В рамках конфліктології довіра розглядається як чинник, що забезпечує перехід конфлікту від деструктивної фази до конструктивної, у якій можливе усвідомлення позицій сторін і пошук спільного рішення, а не фіксація на протистоянні (Гірник, 2010).

3) Високий рівень довіри сприяє відкритій комунікації, зниженню захисних реакцій і готовності партнерів брати відповідальність за власні емоції та поведінку у конфліктній ситуації. За таких умов конфлікт сприймається як проблема взаємодії, а не як загроза самим стосункам. Натомість дефіцит довіри пов'язаний із тенденціями до уникання, емоційної ізоляції або агресивного відстоювання позиції, що, за даними дослідників, істотно посилює конфліктну динаміку та ускладнює відновлення контакту між партнерами (Березовська, Юрков, 2016).

4) Дослідження міжособистісних відносин у ранній дорослості свідчать, що саме в цьому віці молоді люди часто не мають достатньо сформованих навичок емоційної регуляції та конструктивного вирішення конфліктів. Це підвищує значущість довіри як стабілізаційного чинника, що дозволяє зберігати відчуття близькості навіть у ситуаціях високого емоційного напруження та невизначеності (Бігунов, 2018).

5) У структурі романтичних взаємин довіра виконує функцію психологічного «буфера», який пом'якшує інтенсивність конфлікту, підтримує суб'єктивне відчуття безпеки та створює умови для діалогу. Саме через довіру конфлікт може трансформуватися з деструктивного зіткнення позицій у ресурс розвитку стосунків і поглиблення взаєморозуміння (Чуйко, Чаплак, 2016).

ЛІТЕРАТУРА

1. **Березовська Л. І., Юрков О. С.** Психологія конфлікту : навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Практична психологія». Мукачево : Мукачівський державний університет, 2016. 201 с.
2. **Бігунов О. В.** Психологічні особливості міжособистісних стосунків у ранній дорослості. Психологічні перспективи. 2018. № 31. С. 23–32.
3. **Гірник А. М.** Основи конфліктології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2010. 320 с.
4. **Лисенко Л. А.** Довіра як психологічний феномен. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». 2016. Вип. 3. С. 41–46.
5. **Чуйко О. В., Чаплак Я. М.** Міжособистісна довіра як психологічний феномен. Проблеми сучасної психології. 2016. Вип. 34. С. 312–321.

ЧАЙКОВСЬКА ДАР'Я МИХАЙЛІВНА, студентка МП-1«Психологія», НаУКМА,
ГОЛУБЄВА МАРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА, доцент, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри психології та педагогіки, НаУКМА

ГЕНДЕРНА УПЕРЕДЖЕНІСТЬ АЛГОРИТМІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЧИННИК СОЦІАЛЬНОЇ НАПРУГИ ТА КОНФЛІКТІВ

Вступ. Штучний інтелект дедалі активніше використовується у сферах ухвалення соціально значущих рішень, зокрема під час найму та відбору персоналу, у фінансових, медичних, судових та медійних практиках. У цих контекстах алгоритмічні системи виступають не лише технічним інструментом, а посередником між індивідом і соціальними інституціями, впливаючи на доступ до ресурсів, можливостей і соціального статусу (переклад з англійської тут та далі авторки тез – Д. Ч.) (Nadeem, Abedin, Marjanovic, 2020).

Попри уявну нейтральність, алгоритмічні рішення здатні відтворювати й підсилювати соціальні нерівності, зокрема гендерні, маскуючи їх під виглядом об'єктивних закономірностей. Із психологічної точки зору взаємодія з упередженими системами впливає на соціальне сприйняття, міжгрупові установки та переживання справедливості, формуючи відчуття безсилля перед автоматизованими процесами (Ho, Hartanto, Koh, Majeed, 2025). Накопичення таких ефектів, феноменів та процесів сприяє зростанню соціальної напруги, зниженню довіри до інституцій і загостренню міжгрупових суперечностей. Саме тому, тема нашої наукової розвідки «Гендерна упередженість алгоритмів